

2001.06.22: Betalingsskortpanelets udtalelse om konkurrenceforholdene på betalingsskortmarkedet

Baggrund og kommissorium

Med henvisning til lovbemærkningerne til lov nr. 217 af 13. april 1999 om ændring af lov om betalingsskort mv., nedsatte erhvervsministeren i april 2000 et panel bestående af væsentlige interessenter på markedet for betalingsskort (Betalingsskortpanelet).

Panelet har følgende sammensætning:

Professor, dr. jur. Mads Bryde Andersen (formand)
Adm. dir. John Alexander (Handelskammeret/IT-Brancheforeningen)
Advokat Henriette K.B. Andersen (De Samvirkende Købmænd)
Cand. polit. Kåre Emtoft (Forbrugerrådet)
Advokat Martin von Haller Grønbæk (Foreningen for Dansk Internethandel)
Direktør Henning N. Jensen (FDB)
Forbrugerombudsmand Hagen Jørgensen
Juridisk direktør Kim Munch Lendal (Dansk Handel & Service)
Direktør Niels Neergaard (Dankort A/S)
Underdirektør Lotte Kolind Poulsen (PBS)
Direktør Per Thorkildsen (Oliebranchens Fællesrepræsentation)
Kontorchef Peter Vesterdorf (Håndværksrådet)
Vicedirektør Klaus Willerslev-Olsen (Finansrådet)

Kontorchef Peter Vesterdorf (Håndværksrådet) har siden panelets udtalelse i 2000 afløst cheføkonom Henrik Friis (Håndværksrådet) i panelet. Endvidere er direktør Niels Neergaard (Dankort A/S) indtrådt som nyt medlem af panelet.

Ifølge det af ministeren fastlagte kommissorium har panelet til opgave at

- følge udviklingen på betalingsskortmarkedet
- vurdere effekten af foretagne indgreb efter betalingsskortloven,
- stille forslag om eventuelle ændringer eller forbedringer
- evaluere Konkurrencestyrelsens årlige rapport til erhvervsministeren, og
- give sin vurdering af, om forudsætningerne for fuld og reel konkurrence er til stede.

Ifølge kommissoriet skal panelet afgive sin vurdering af forholdene på betalingsskortmarkedet i form af to udtalelser til erhvervsministeren den 1. juni 2000 og den 1. juni 2001. Erhvervsministeren har accepteret, at udtalelsen for 2001 først foreligger til 1. juli 2001. Som anført nedenfor foreslår panelet ligeledes erhvervsministeren, at panelets endelige stillingtagen til, om betalingsskortlovens § 20 – nu betalingssmiddellovens § 14 – kan ophæves, først afgives i oktober måned 2001.

Betalingsskortpanelets arbejde og rapporten til erhvervsministeren

Betalingsskortpanelet afgav sin første udtalelse til erhvervsministeren den 24. maj 2000. Siden har panelet afholdt 7 møder. Som grundlag for de seneste møder forelå bl.a. Konkurrencestyrelsens rapport om konkurrenceforholdene på betalingsskortmarkedet, der blev afgivet til erhvervsministeren den 1. april 2001. Panelet har drøftet rapporten, og bemærkningerne fra panelets medlemmer har ført til, at en række tekniske og faktuelle oplysninger i rapporten er rettet.

Panelet har ligeledes drøftet Konkurrencestyrelsens praksis i forbindelse med styrelsens tilsyn i medfør af betalingssmiddelloven §§ 14-16. Der har siden vedtagelsen af loven i april 1999 kun været behandlet få sager, og kun enkelte af disse har ført til indgreb i medfør af § 15. Et enkelt af disse blev indbragt for Konkurrence-ankenævnet, der stadfæstede styrelsens afgørelse. Sagerne har ikke givet panelet anledning til bemærkninger.

Betalingsskortpanelet finder, at Konkurrencestyrelsens rapport giver en god beskrivelse af forholdene på betalingsskortmarkedet til 1. april 2001. Rapporten gengiver således de tilgængelige oplysninger, der foreligger om dette marked, ligesom den – i overensstemmelse med panelets ønsker – i rimeligt omfang gengiver det erfaringsmateriale, der foreligger fra udlandet.

Forudsætningerne for konkurrence

I kommissoriet for Betalingsskortpanelet hedder det – med en henvisning til forarbejderne til lov nr. 217 af 13. april 1999 om ændring af lov om betalingsskort mv. – at de fulde forudsætninger for reel konkurrence er følgende:

1. Der skal være en flerhed af udstedere af betalingsskort, herunder skal flere udstedere uafhængigt af hinanden udstede debetkort.
2. Der skal være en flerhed af udbydere, der kan indgå aftaler om indløsning, herunder en flerhed af pengeinstitutter, der tilbyder betalingsmodtagere indløsning af betalingsskort, herunder Dankortet.
3. Der må ikke være tekniske krav fra dankortindløserne, der hindrer, at betalingsmodtagers dankortterminal kan anvendes i forbindelse med gennemførelse af transaktioner med andre betalingsskort, som opfylder internationale standarder, fx detailhandelskort og kreditkort.
4. Der må ikke være tekniske krav fra dankortindløserne, der hindrer, at betalingsmodtagers dankortterminal kan kobles op på andre indløserne/operatører end pengeinstitutter eller PBS.

Med de nedennævnte forbehold er Betalingsskortpanelet enig i rapportens vurdering af, at de fire nødvendige forudsætninger for konkurrence, der er nævnt i forarbejderne til betalingsskortloven efter ordlyden er opfyldt pr. 1. april 2001. Derimod er der uenighed om, hvorvidt disse forudsætninger – som anført i kommissoriet – udgør tilstrækkelige forudsætninger for reel konkurrence.

En række af panelets medlemmer Kim Munch Lendal, Kåre Emtoft, Henning N. Jensen, Henriette K.B. Andersen, Per Thorkildsen, Peter Vesterdorf, John Alexander og Martin von Haller Grønbæk har således gjort gældende, at en række forhold i det danske marked, herunder bl.a. forhold i den danske pengeinstitutsektor fører til, at der ikke vil opstå fuld konkurrence på betalingsskortmarkedet, selv om de fire forudsætninger isoleret set opfyldes, og at der derfor ikke er grundlag for at ophæve betalingsmiddelovens § 14. Disse synspunkter er nærmere uddybet i den redegørelse af 28. maj 2001, som er vedlagt nærværende udtalelse.

Andre af panelets medlemmer Mads Bryde Andersen, Hagen Jørgensen, Klaus Willerslev-Olsen, Lotte Kolind Poulsen og Niels Neergaard har ikke fundet grundlag for at afgive nogen samlet udtalelse om disse konkurrencemæssige forhold på nuværende tidspunkt.

På baggrund af den uenighed, der tegner sig på nuværende tidspunkt af panelets arbejde og i lyset af, at der senest den 1. november 2001 skal fremsættes forslag i Folketinget om revision af § 14, skal panelet foreslå erhvervsministeren, at det får lejlighed til at fremkomme med en yderligere udtalelse til efteråret.

22. juni 2001

På Betalingsskortpanelets vegne

Mads Bryde Andersen, formand

Notat til udtalelsen